



Агата Кристи

Зовът на крилата

Сайлс Хеймър узна за пръв път този факт в една зимна нощ през февруари. Заедно с Дик Бороу си бяха тръгнали от вечерята, която даваше Бърнард Селдън, специалистът по нервни болести. Бороу беше необичайно мълчалив и Сайлс Хеймър го запита с известно любопитство за какво мисли. Отговорът на Бороу беше неочакван.

– Мислех си, че от всички присъстващи тази вечер само двама, могат да твърдят със сигурност, че са щастливи. И тези двама, колкото и да е странно, сме ние с вас!

Думата „странно“ беше съвсем уместна, защото едва ли имаше двама души, толкова различни помежду си, колкото бяха Ричард Бороу – усърдно работещият пастор от бедняшките източни квартали, и Сайлс Хеймър – загладеният самодоволник, чиито милиони бяха обект на всеобщи приказки.

– Чудно ми е, знаете ли – замислено продължи Бороу, – струва ми се, че вие сте единственият доволен от себе си милионер, когото познавам.

За момент Хеймър остана безмълвен – когато заговори, тонът му беше променен.

– Навремето аз бях едно нещастно треперещо вестникарче. Тогава се стремях към това, което имам сега – удобството и лукса на парите, не към всевластието им. Трябваша ми пари не за да владее с тях, а за да ги харча щедро – за себе си! Говоря съвсем откровено, както разбирате. Парите не могат да купят всичко, така се казва. Много вярно. Но те могат да купят всичко, което аз желая – затова съм доволен. Аз съм материалист, Бороу, изпечен материалист!

Ярките отблясъци на осветената оживена улица потвърждаваха това откровено признание. Закръгленият силует на Сайлс Хеймър се подсилваше от тежкия, подплатен с козина балтон, а бялата светлина подчертаваше плътните месести образувания под брадичката му. В пълен контраст с него пристъпваше Дик Бороу – с изпито аскетично лице и обърнати към звездите фанатични очи.

– По-скоро вас – наблегна Хеймър – не мога да разбера.

Бороу се усмихна.

– Аз живея сред пълна мизерия, немотия, глад – сред всичко, което мори човешката плът! В плен съм на едно непреодолимо видение. Не е лесно да се разбере, освен ако не вярвате във видения, а според мен вие не вярвате?

– Не вярвам – отвърна Сайлс флегматично – в нищо, което не мога да видя, чуя или пипна.

– Точно така. Ето разликата между нас. Е, довиждане, тук земята ще ме погълне!

Бяха стигнали до входа на една осветена спирка на метрото, с което Бороу си отиваше в своя дом.

Хеймър продължи сам. Радваше се, че тази вечер бе отпратил колата и бе предпочел да се върне въкъщи пеша. Въздухът беше свеж, но мразовит, сетивата му приятно се отпусаха под обгръщащата го топлина на подплатения балтон.

Преди да прекоси улицата, поспря за миг на бордюра. Огромен автобус ореше тежко пътя си към него. Хеймър, обзет от чувството за безмерна леност, го изчака да отmine. Тръгнеше ли да пресече пред него, трябваше да избърза, а бързането не беше по вкуса му.

Край него разнебитена отрепка от човешкия род се търкаляше пиянски на паважа. В един момент Хеймър дочу вик, видя безрезултатното извиване на автобуса, а миг след това вече гледаше, без да разсъждава, с нарастващ, разтърсващ го ужас вяла, непомръдваща купчина парцали наред пътя.

Като по магия се струпа тълпа, в центъра, на която бяха неколцина полицаи и шофьорът на автобуса. Но очите на Хеймър бяха втречени неотклонно с някакво ужасяващо опиянение върху безжизнения вързоп, който само преди минута беше човек – човек като него! Той потръпна сякаш от някаква заплаха.

– Да не вземеш сега да се косиш, гос'ине – подхвърли грубоват мъжага до него. – Нищо не можеше да сториш. И без това нямаше да го бъде.

Хеймър се вторачи в него. И през ум не му беше минало, че е могъл някак да го спаси. А сега прогони тази мисъл като абсурдна. Стига да беше малко по-наивен, щеше в тоя миг. Мислите му тутакси спряха и той се отдалечи от тълпата. Усети как се разтрепери от някакъв неопределен нестихващ страх. Принуден бе да признае пред себе си, че се страхува – ужасно се страхува – от смъртта. Смъртта, която идваше заплашително бързо и безмилостно категорично както за богатите, така и за бедните.

Закрачи по-бързо, но този нов страх все така се таеше в него и го обгръщаше в студената си и смразяваща прегръдка.

Зачуди се на себе си: знаеше, че по характер не е страхливец. Преди пет години, размисли той, такъв страх не би го връхлетял. Защото тогава животът не беше толкова сладък. Да, така си беше: ключът към загадката беше любовта към Живота. Страстта да живееш беше за него в

апогея си; за него, Живота, имаше една-единствена заплаха – Смъртта, разрушителката!

Реши да избегне оживената улична артерия. Тясна уличка между високите стени му предлагаше пряк път към площада, където се намираше домът му, прочут със своите произведения на изкуството.

Шумът от улицата зад него намаля и заглъхна съвсем, мекото тупкане на собствените МУ стъпки беше единственият звук, който чуваше.

И тогава от мрака пред него долетя друг звук. Седнал до стената, някакъв човек свиреше на флейта. Един от безбройното племе на уличните музиканти, разбира се, но защо ли беше избрал именно това кътче тук? По това време на нощта сигурно полицията. Внезапно размишленията на Хеймър секнаха, когато той осъзна потресен, че човекът пред него е без крака. Чифт патерици стояха подпрени до стената край него. Едва сега Хеймър видя, че човекът свиреше не на флейта, а на някакъв непознат инструмент, чиито звуци бяха по-високи и по-ясни от тези на флейтата.

Човекът продължи да свири. Не обърна внимание на приближаващия Хеймър. Беше отметнал назад глава върху раменете си, сякаш окрилен от радостта на собствената си музика, и нотите се лееха ясно и радостно, извисявайки се все по-нагоре и по-нагоре.

Странна беше и мелодията – по-точно казано, това въобще не беше мелодия, а един-единствен мотив, нещо подобно на бавните обрати на цигулките в „Риенци“ но повтарян безкрай; този мотив преминаваше от една гама в друга, от една хармония в друга, но всеки път се извисяваше и с всеки такт достигаше все по-голяма и по-безгранична свобода.

Хеймър никога не беше чувал подобно нещо. Имаше нещо непознато, нещо вдъхновяващо в тази музика – и окрилящо. Той се вкопчи като обезумял с двете си ръце в някаква издадена част на стената до себе си. Съзнаваше само едно – че трябва да се задържи, на всяка цена трябва да се задържи.

В един момент осъзна, че музиката е спряла. Безногият човек се присегна за патериците си. А той самият, Сайлс Хеймър, се беше вкопчил като лунатик в каменния фриз просто, защото му бе хрумнала някаква абсурдна мисъл – при това съвършено абсурдна! – че се вдига от земята, че музиката го повдига нагоре.

Той се разсмя. Каква безумна идея само! Естествено краката му нищо за миг не се бяха отлепили от земята, но каква странна халюцинация! Бързото потропване на дървото по паважа му подсказа, че недъгавият се отдалечава. Загледа се след него, докато фигурата на човека не потъна в

мрака. Особен човек!

Продължи по пътя си по-бавно; не можеше да заличи от ума си спомена за онова непознато, невероятно усещане, когато земята бе хлътнала под краката му...

И тогава, по някакъв вътрешен подтик, той се обърна и бързо тръгна в посоката, която другият бе поел. Едва ли оня беше стигнал далеч – скоро ще го настигне.

Щом съгледа обезобразената фигура да се клатушка нататък, той извика:

– Ей! Само за минутка.

Човекът спря и остана неподвижен, докато Хеймър не се изправи пред него. Точно над главата му грееше лампа и осветяваше всяка негова черта. Сайлс Хеймър задържа дъх в неволна изненада. Човекът притежаваше най-красивата глава, която беше виждал през живота си. Можеше да бъде на всякаква възраст; със сигурност не беше момче, и все пак младеж беше най-вероятната характеристика – младост и сила в страстна мощ!

Кой знае защо, Хеймър неочаквано се затрудни да започне разговор.

– Вижте – поде неловко той. – Искам да зная какво беше онова нещо, което свирехте преди малко?

Човекът се усмихна. С усмивката му светът като че ли внезапно затрептя в радостни вълни.

– Беше една старинна мелодия, много стара. На много години, на много векове.

Говореше с чистота и отчетливост на произношението, като придаваше на всяка сричка една и съща гласова стойност. Очевидно не беше англичанин и все пак Хеймър се чудеше каква ли е националността му.

– Не сте англичанин, нали? Откъде сте?

И отново широката радостна усмивка.

– Отвъд морето, сър. Идвам от едно време, от много, много отдавна.

– Сигурно сте преживели ужасна злополука. Скоро ли беше?

– Преди известно време, сър.

– Зла участ – да загубите и двата крака.

– Така стана добре – каза съвършено спокойно мъжът. После извърна по особено тържествен начин очи към своя събеседник. – Те бяха порочни.

Хеймър пусна един шилинг в ръката му и си тръгна. Беше озадачен

и кой знае защо развълнуван. „Бяха порочни!“ Странно казано! Очевидно ставаше дума за операция от някаква болест, но колко особено бе прозвучало!

Хеймър се върна вкъщи замислен. Напразно се опитваше да отпъди случката от ума си. Докато лежеше в леглото с първото познато чувство за дрямка, което се прокрадваше у него, чу часовника от съседната стая да бие един. Удари отчетливо веднъж и след това настъпи тишина – тишина, нарушавана от далечен познат звук. Разпозна го постепенно. Хеймър усети как сърцето му заби по-бързо. Беше човекът от паважа, който свиреше някъде недалеч.

Звуците се носеха жизнерадостно, бавните извивки с веселия си призив, същия призрачен малък мотив. „Има нещо загадъчно – измърмори Хеймър, – нещо загадъчно. Сякаш има крила“

Мотивът звучеше все по-ясно и по-ясно, все по-силно и по-силно – всяка вълна се издигаше над предишната и го поемаше върху себе си. Този път той не оказа съпротивление, остави се така. Нагоре, нагоре. Вълните на звука го издигаха все по-високо и по-високо. Възторжени и волни, те го понесоха напред.

Все по-високо и по-високо. В един момент преминаха границите на човешките звуци, но продължиха да се издигат нагоре и по-нагоре. Ще стигнат ли заветната цел, пределното съвършенство на висотата?

Нагоре.

Нещо го задърпа – задърпа го надолу. Нещо голямо, тежко и настоячиво. Теглеше го безмилостно. Теглеше го назад и надолу.

Той лежеше на кревата и се взираше в прозореца насреща. После, дишайки тежко и мъчително, той протегна ръка. Движението му се стори учудващо обременително. Мекото легло го гнетеше, гнетяха го и тежките завеси на прозореца, които преграждаха пътя на светлината и въздуха. Таванът сякаш го притискаше надолу. Усети как се задушава и дави. Раздвижи се леко под завивките и бремето на неговото тяло му се стори най-тягостно от всичко.

– Искам да се посъветвам, Селдън.

Селдън бутна стола си на инч от масата. Чудеше се каква беше целта на тази интимна вечеря. От зимата почти не беше виждал Хеймър и затова тази вечер нещо му подсказваше, че у приятеля му има някаква неопределима промяна.

– Отнася се за следното – започна милионерът. Страхувам се за себе си.

Селдън се усмихна и го погледна над масата.

– Изглеждаш в цветущо здраве.

– Не става дума за това. – За момент Хеймър замълча, после тихо добави: – Страхувам се, че полудявам.

Специалистът по нервни болести изведнъж го загледа с определен интерес. Наля си бавно чаша червено вино, после тихо каза, вперил настойчиво поглед в мъжа насреща.

– Какво те кара да мислиш така?

– Случи ми се нещо. Нещо необяснимо, невероятно. Не може да е вярно, затова сигурно полудявам.

– Почакай, почакай – каза Селдън, – разкажи ми всичко.

– Аз не вярвам в свръхестественото – започна Хеймър. – Никога не съм вярвал. Но това. Е, по-добре да ти разкажа всичко от самото начало. Започна миналата зима в една вечер, след като бях на вечеря у вас.

И после накратко и сбито той разказа за събитията по пътя му към дома и за това, което последва.

– Това беше само началото. Не мога да ти го обясня точно – това чувство, имам предвид, – но беше прекрасно! Различно от всичко, което някога съм чувствал или сънувал. Е, оттогава е все така. Не всяка нощ, само понякога. Музиката, чувството, че се издигам, възнасящият се полет, а след това ужасното теглене, дърпането към земята и последвалата болка, истинска физическа болка на съвземането. Все едно че се спускаш от висока планина – нали познаваш болката в ушите? Е, това е същото, но по-силно – заедно с него се появява и страшното усещане на теглото все едно, че си забит за земята, задушен.

Той спря и настъпи мълчание.

– Вече и прислугата смята, че съм луд. Не мога да понасям нито тавана, нито стените. Наредил съм да ми подредят едно местенце на последния етаж на къщата, открито към небето – без мебели, без килими, без нищо, което да ме задушават. Но дори и тогава къщите наоколо пак са толкова неприятни. Ще ми се да намеря някаква открита местност, където човек да може да диша. – Той погледна Селдън. – Е, какво ще кажеш? Можеш ли да го обясниш?

– Хм – започна Селдън. – Много обяснения има. Бил си хипнотизиран или сам си се хипнотизирал. Нервите ти не са в ред. А може да е само някакъв сън.

Хеймър разтърси глава.

– Нито едно от тези обяснения не става.

– Има и други – каза бавно Селдън, – но те не са обичайни.

– А ти готов ли си да ги допуснеш?

– В общи линии, да! Има много неща, които не можем да разберем просто, защото не е възможно да им се намери нормално обяснение. Все още ни предстои да откриваме доста неща и аз самият съм склонен да вярвам на всичко.

– И какво ме съветваш да правя? – попита Хеймър, след като помълчаха.

Селдън енергично се наведе напред.

– Едно от следните неща. Избягай от Лондон, потърси твоята „откритата местност“. Сънищата могат да престанат.

– Не мога да го направя – отвърна бързо Хеймър. Стигнал съм до там, че не мога без тях. Не искам да ме напуснат.

– Аха! Допусках го. Има и друг начин – да намериш това лице, инвалида. Сега ти му приписваш всякакви свръхестествени качества. Поговори с него. Разбий магията.

Хеймър отново разтърси глава.

– Защо не?

– Боя се – каза простичко той.

Селдън направи нетърпелив жест.

– Не вярвай така слепешката във всичко това! И тая мелодия, всъщност медиумът, започнал всичко това, какво представлява тя?

Хеймър я изтананика и Селдън се заслуша, озадачен и намръщен.

– Прилича ми малко на увертюрата към „Риенци“. Наистина има нещо извисяващо в нея – някакво окриление. Но не ме възнася от земята! А тези твои полети, те все едни и същи ли са?

– Не, не – Хеймър се наведе нетърпеливо напред. Имат развитие. Всеки път виждам малко повече. Трудно е да се обясни. Разбираш ли, винаги съзнавам, че стигам до определена точка – музиката ме отнася там – не направо, но с няколко последователни вълни, всяка стигаща по-високо от предната, докато се стигне до най-високата точка, от която не може да се отиде по-нагоре. Стоя там, докато нещо не ме затегли надолу. Това не е място, а по-скоро състояние. Е, не съвсем отначало, но след малко започвам да разбирам, че около мен има и други неща, които чакат, докато започна да ги съзирам. Все едно някакво котенце. То има очи, но отначало не може да вижда с тях. Сляпо е и трябва да се научи да вижда. Е, така беше и с мен. За мен очите и ушите на смъртните не ми стигаха, но имаше нещо, което им съответстваше и което не беше до развито – нещо, което съвсем не беше телесно. Малко по малко то израсна. Имаш усещания за светлината, после за звука, после за цветовете.



И всичко много неясно и безформено. Беше по-скоро познание за нещата, отколкото виждане и чуване. Най-напред имаше светлина, светлина, която ставаше все по-силна и ясна. После пясък, огромни пространства червеникав пясък и тук-там прави дълги ивици вода като канали.

Селдън рязко пое дъх.

– Канали. Интересно. Продължавай.

– Но тия неща нямаха значение – те вече не означаваха нищо. Истинските неща бяха такива, каквито не можех още да видя – но ги чувах. Чувах нещо като пърхане на криле. Кой знае защо, не мога да обясня, но беше приказно! При нас такова нещо няма. А след това се появи ново великолепие – видях ги, Крилата! О, Селдън, Крилата!

– Но какво представляваха? Хора, ангели, птици?

– Не зная. Не можех да видя – още не можех. Но какъв цвят имаха само! Цвят на Крила – тук няма такъв приказан цвят!

– Цвят на крила? – повтори Селдън. – И на какво прилича?

Хеймър махна нетърпеливо с ръка.

– Как да ти кажа? Можеш ли да обясниш на слепец какъв е синият цвят? Цвят, който никога не си виждал – цвят на Крила!

– Е, и?

– Какво „е, и“? Това е. Дотук съм стигнал. Но всеки път връщането става все по-лошо – по-мъчително. Не мога да го разбера. Сигурен съм, че тялото ми никога не напуска леглото. Убеден съм, че не присъствам физически на мястото, до което стигам. Защо тогава ме боли така нечовешки?

Селдън разтърси мълчаливо глава.

– Ужасно е това връщане. Тегленето – и после болката, болката във всички крайници и всички нерви, а ушите ми направо се пръскат. И всичко така ме притиска, цялата тази тежест, страхотното чувство за затвор. Искане ми се светлина, въздух, простор – преди всичко простор, в който да дишам! И свобода ми се иска.

– И кое – попита Селдън – от всички тия неща има най-голямо значение за теб?

– Ето това е най-лошото. Аз ги обичам колкото или даже повече от всичко друго. А това тук: комфортът, луксът, удоволствията – то сякаш ме тегли в противоположна на Крилата посока. И между тях цари непрестанна борба – сам не зная как ще свърши всичко това.

Селдън остана безмълвен. Странната история, която чуваше, беше доста нереална, макар и истинска. Беше ли всичко това измама, безумна халюцинация – или може би все пак бе точно така? И ако е така, защо

именно Хеймър? Материалистът, човекът, който обича плътта и отрича духа, е сигурно последният, който ще прозре нещата в отвъдния свят.

Насреща му Хеймър угрижен го наблюдаваше.

– Предполагам – започна бавно Селдън, – че просто трябва да чакаш. Да чакаш и да видиш какво ще се случи.

– Не мога! Казвам ти, че не мога! Това, което предлагаш, показва, че нищо не разбираш. Тази ужасна борба ме разкъсва на две – тази убийствена проточена битка между – Той се спря.

– Плътта и духа? – подсказа му Селдън.

Хеймър се загледа печално пред себе си.

– Сигурно може да се нарече и така. Във всеки случай е непоносимо. Не мога да се освободя.

Бърнард Селдън отново разтърси глава. Хванат беше в клещите на необяснимото. Направи още една догадка.

– Ако бях на твое място – посъветва той, – бих се заел с този инвалид.

Но докато вървеше към дома си, той си промърмори:

– Канали, чудно.

На другата сутрин Сайлъс Хеймър излезе от къщата с твърда и решителна походка. Беше си обещал да послуша съвета на Селдън и да намери безногия човек. Но вътре в себе си бе убеден, че търсенето му ще бъде напразно и че човекът е изчезнал окончателно, сякаш земята го е поглънала.

Мрачните здания от двете страни на улицата закриваха слънцето и тя тънеше в мрак и тайнственост. Само на едно място, до средата на отсечката, в стената имаше някаква дупка и през нея се прецеждаше лъч златиста светлина, която озаряваше някаква фигура, седнала на земята. Фигура – ами да, беше същият човек!

Тръбният инструмент беше опрян на стената до патериците му, а мъжът покриваше паветата на улицата с рисунки с цветен тебешир. Две бяха завършени – горски сцени с приказна хубост и нежност, разлюлени дървета и пъргав поток, които изглеждаха като живи.

Хеймър отново се усъмни. Нима този мъж беше само уличен музикант, художник на паважа? Или нещо повече?

Ненадейно милионерът загуби самоконтрол и извика свирепо и гневно:

– Кой си ти? Кой си ти, за бога?

Очите на мъжа усмихнато срещнаха неговите.

– Защо не отговориш? Говори, човече, говори! После забеляза, че

мъжът рисува невероятно бързо върху гола каменна плоча. Хеймър проследи с поглед движенията му. Няколко енергични щриха и гигантските дървета придобиха форма. После – седнал на голям камък мъж, засвирил с тръбен инструмент. Мъж с неизразимо красиво лице – и кози крака.

Ръката на инвалида направи рязко движение. Мъжът седеше все така на камъка, но сега козите крака ги нямаше. И отново очите срещнаха погледа на Хеймър.

– Бяха порочни – каза той.

Хеймър го гледаше онемял, удивен. Защото лицето пред него беше лицето от картината, но неизразимо и невероятно красиво. Пречистено от всичко, освен от някакъв дълбок и изящен възторг от живота.

Хеймър се обърна и почти побягна по уличката към ярката светлина на слънцето, непрестанно повтаряйки на себе си: „Невъзможно е, невъзможно. Аз съм луд сънувам!“ Но лицето продължаваше да го преследва – лицето на Пан.

Навлезе в парка и седна на някакъв градински стол. Беше час, когато наоколо нямаше никого. Няколко болногледачки с пациентите си седяха под сянката на дърветата, а тук и там по зелените пространства пъстрееха полегалите фигури на мъже като островчета в морето.

За Хеймър думите „нешастен сиромах“ бяха синоним на мизерия. Но кой знае защо, изведнъж в този ден той им завидя.

Те му се сториха единствено свободни сред всички създания на света. Земята под тях, небето над тях, светът, в който бродеха те не бяха нито приковани към него, нито оковани във вериги за него.

Като светкавица мина през ума му, че онова, което го обвързваше тъй безмилостно, бяха именно нещата, които той боготвореше и ценеше над всичко друго – парите и богатството! Беше ги смятал за най-могъщото нещо на земята, а сега, обвит в златната им сила, той съзря истината в своите думи. Именно парите му го бяха държали в плен.

Но това ли беше? Точно това ли беше? Да не би да имаше някаква по-дълбока и по-ясно изразена истина, която той не бе прозрял? Наистина ли бяха парите, или любовта му към парите? Беше свързан с окови към собствените си деяния: не самото богатство, а любовта към богатството беше веригата.

Сега той ясно осъзна двете сили, които го разпъваха: топлатата мощна вълна на материализма, която го обгръщаше и заобикаляше, а от друга страна – ясният повелителен зов; в себе си той го наричаше Зова на Крилата.

И докато едната воюваше с всички сили, другата презираше войната и не склоняваше да влезе в битка. Само зовеше – зовеше безспир. Чуваше я толкова ясно, като че ли му мълвеше с думи.

„Не можеш да ми поставяш условия – сякаш му казваше. – Защото аз съм над всичко останало. Ако се подчиниш на моя зов, ще трябва да се откажеш от всичко друго и да прережеш силите, които те владеят. Защото само Свободните ще тръгнат натам, където ги вода аз.“

– Не мога – закрещя Хеймър. – Не мога.

Неколцина минувачи се обърнаха да изгледат едрият мъж, който седеше и говореше на себе си.

Значи от него се искаше саможертва, да жертва онова, което му беше най-скъпо, което беше част от самия него.

Част от него – той си спомни за мъжа без крака.

– Какво ви води тук, в името на Фортуна? – попита Бороу.

И наистина мисията в бедняшките източни квартали беше необичайна за Хеймър.

– Слушал съм не една проповед – отвърна милионерът, – във всичките се обяснява как трябва да постъпват хората с пари. Дойдох просто да ви съобща следното: вие можете да имате парите.

– Много хубаво от ваша страна – отговори Бороу с известна изненада в гласа. – Някой голям абонамент, а?

Хеймър се усмихна сухо.

– Бих казал, да. Просто всяко пени, което имам.

– Какво?

Хеймър изреди подробностите с делови, енергичен тон. Главата на Бороу се завъртя.

– Вие искате да кажете, че предавате цялото си състояние в помощ на бедните от източните квартали и ме назначавате за свой посредник?

– Точно така.

– Но защо?

– Не мога да ви обясня – бавно, изрече Хеймър. Спомняте ли си нашия разговор за видения миналия февруари? Е, аз съм в плен на едно такова видение.

– Превъзходно! – Бороу се наведе напред с грейнали очи.

– Няма нищо толкова превъзходно – каза мрачно Хеймър. – Хич не ме интересува беднотията в източните квартали. На тях им трябва само воля и решителност! Аз самият бях много беден – и се измъкнах от това. Но се налага да се освободя от парите си, а купищата идиотски

общества не трябва да се доберат до тях. Докато вие сте човек, на когото мога да имам вяра. Нахранете или телата, или душите им – за предпочитане е първото. Аз също съм бил гладен, но вие можете да постъпите, както ви допада.

– Такова нещо не ми се е случвало досега – заекна Бороу.

– Цялата работа вече е приключена – продължи Хеймър. Адвокатите са уредили всичко и аз съм подписал всичко. Мога да ви кажа, че през последните две седмици бях доста зает. Да се отървеш от едно богатство е почти толкова трудно, колкото и да го събереш.

– Но вие задържахте ли си нещо?

– Нито пени – каза живо Хеймър. – Най-малкото не е точно така. В джоба си имам монета от два пенса. – И той се расмя.

После се сбогува с удивения си приятел и пое по тесните улички, вмирисани на порока. Думите, които току-що бе изрекъл толкова радостно, се върнаха при него с болезненото чувство на някаква загуба. „Нито пени!“ Не беше запазил нищо от цялото си несметно богатство. Сега се боеше – боеше се от бедността, глада и студа. За него саможертвата нямаше сладостен вкус.

И все пак зад всичко това той съзнаваше, че тежестта и заплахата се бяха вдигнали, вече не беше така потиснат и смазан. Скъсването на веригите го беше наранило и попарило, но пред него сега беше видението на свободата, за да му даде сили. Материалните му нужди можеха да замъглят Призива, но не можеха да го унищожат, защото той знаеше, че е нещо безсмъртно, което не може да загине.

Във въздуха се носеше мирисът на есента и вятърът беше леден. Той усети студа и потрепери, а после изпита и глад – беше забравил да обядва. Това доближи съвсем бъдещето до него. Невероятно, че се бе отказал от всичко – от комфорта, от лесния живот, от топлината! Тялото му закрещя безпомощно. И отново почувства в себе си радостта и възторга от свободата.

Хеймър се поколеба. Беше близко до станцията на метрото. В джоба си имаше монета от два пенса. Хрумна му да я похарчи за билет до парка, където преди две седмици беше наблюдавал полегалите фигури. Освен този свой каприз нямаше никакви планове за бъдещето. Сега вярваше съвсем честно, че е безумец – нормалните хора не биха постъпили като него.

Но и така да беше, лудостта му се струваше нещо прекрасно и удивително.

Да, сега ще отиде на откритата поляна в парка. Кой знае защо му се

щеше да стигне дотам с метрото. Защото метрото за него представляваше всичкият ужас на погребания, затворения живот. От този затвор той ще се издигне свободен към зелената шир и дървесата, които скриваха заплашителните потискащи къщи.

Ескалаторът го понесе бързо и неумолимо надолу. Въздухът беше тежък като в гробница. Застана в самия край на перона, далече от навалищата. От лявата му страна беше тунелът, от който след малко щеше да се появи влакът, подобен на змия. Усети как цялото това място е някак порочно. Край него нямаше никого освен някакъв прегърбен младеж, седнал на скамейка, потънал, както му се стори, в пиянско вцепенение.

В далечината се разнесе глухият заплашителен рев на влака. Младежът стана от скамейката и се затътри нестабилно към Хеймър, който бе застанал на ръба на перона, взрян в тунела.

И тогава – случи се толкова бързо, че му се стори почти невероятно – младежът загуби равновесие и падна.

В един миг стотици мисли се завихриха в главата на Хеймър. Видя свитата купчина прегазена от автобуса и чу дрезгав глас да казва: „Да не земеш сега да се косиш, гос'ине. Нищо не можеше да сториш.“ Заедно с това разбра също, че този живот тук можеше да се спаси, но от него самия. Наоколо нямаше никого, а влакът приближаваше. Всичко това мина през ума му с мълниеносна скорост. И тогава мислите му странно и спокойно се проясниха.

Оставаше му една кратка секунда да реши и в този миг той разбра, че страхът му от Смъртта не е утихнал. Ужасно се страхуваше. И тогава – не беше ли това някаква окаяна надежда? Безсмислено запокитване на два живота?

За вцепенените от ужас свидетели в другия край на перона между падането на момчето и скока на мъжа след него не мина и секунда – и после влакът нахлу иззад завоя на тунела, безсилен да спре навреме.

Хеймър стремително пое младежа в прегръдките си. Не че го беше залюлял някакъв мъжествен импулс, просто треперещата му плът се подчиняваше единствено на повелята на непознатия дух, който зовеше за саможертва. С едно последно усилие той метна младежа върху перона и сам падна.

И тогава изведнъж Страхът умря. Материалният свят вече не го задържаеше надолу. Беше се освободил от оковите. За миг си представи ликуващата свирня на Пан. А след това – все по-близко и по-силно, погълщайки всичко останало – придойдоха радостно пърхашите неизброими Крила, които го обгърнаха и обкръжиха.

## КРАЙ

© 1933 Агата Кристи  
© 1991 Юлия Бучкова-Малеева, превод от английски

Agatha Christie  
The Call of Wings, 1933

Сканиране, разпознаване и редакция: pqgolova, 2007

**Публикация:**

Агата Кристи. Чудовището на смъртта (Сборник разкази)  
ИК „Пейо К. Яворов“

Agatha Christie. The Hound of Death. 1933

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4640>]